

Una llengua inexistent

Actualment, la situació econòmica de les escoles en català a la Catalunya Nord és angoixant. Un decret del govern conservador de Chirac que fixa tot d'obstacles per aconseguir subvencions de l'estat pot acabar amb els centres Arrels i La Bressola.

Josep M. Pasqual

Al desembre de 1966, l'Organització de les Nacions Unides obria el termini per a la signatura d'un pacte internacional relatiu als drets naturals dels pobles. Va ser necessari que transcorreguessin deu anys perquè França es decidís a subscriure'l i, així encara, el govern llavors encapçalat per **Raimon Barre** va refusar de signar el paràgraf referent a la protecció de les minories ètniques, al·legant que aquesta era una qüestió que, a part de ser inexistent a l'estat francès, ja quedava resolta en l'article segon de la Constitució:

Raymond Barre.

«Tots els ciutadans de l'estat francès són iguals davant la llei». A hores d'ara, per tant, a França encara no hi ha cap llei que reconegui l'existència en aquell país d'altra llengua que la francesa. És a dir, basc, bretó, occità i català són jurídicament inexistent a França i, davant la llei, no tenen on agafar-se.

Cenyint-nos a les escoles catalanes del Rosselló, l'any 1983 havien arribat a un pacte amb el govern francès que els significava una subvenció per valor d'uns vuit milions de pessetes a l'any, sobre un pressupost anual d'uns vuit milions. El 1985, l'acord es consolidà amb la proposta del govern socialista d'integrar les escoles catalanes al servei públic d'educació, proposta que suposava el compromís governamental de fer-se càrrec dels salaris dels mestres i una certa permisivitat de les anomenades escoles en «llengües regionals».

Amb la pujada al poder, al març de 1986, d'un govern conservador, la situació d'estabilitat de les escoles catalanes del Rosselló se'n va anar en orris. Els nous mandatariis van tractar d'inconstitucionals els antics pactes i van anunciar la posada en marxa d'una no-

va negociació. De moment, durant el curs 86-87, va mantenir-se provisionalment la subvenció dels tres darrers anys, però el col·lectiu de pares i mestres de La Bressola i Arrels —les dues escoles catalanes de la Catalunya Nord— no va aconseguir entrevistar-se amb cap representant de **René Monory**, ministre d'Educació, que constantment ha anat delegant l'afer en persones variables del seu ministeri. Així, fins arribar a final de curs passat sense cap renegociació, i sense garanties de futur.

Més alarmant encara que un futur incert és l'oferta que el Ministeri d'Educació ha fet a les *ikastoles* —basques— i a les *diwan* —bretones—,

proposta que impedeix la integració a l'ensenyament públic si no s'asseguren, d'una banda, nou hores de francès a partir dels 6-7 anys i, de l'altra, la connexió de les aules de parvulari amb les de primària. Si les condicions imposades a bascos i bretons passen a ser vigents al Rosselló, el futur de les escoles catalanes en aquestes comarques serà caòtic, no només perquè La Bressola, per exemple, amb cinc aules de maternal i una de primària no pot assegurar el pas de tots els seus alumnes al cicle elemental, sinó perquè nou hores de francès, sobre un total setmanal de trenta-set hores, és una condició pedagògicament innacceptable, si no es pretén desvirtuar el caràcter de l'ensenyament.

El dèficit de les escoles catalanes del Rosselló ha sigut crònic durant els onze anys de vida amb què ja comptem. A part de l'ajut estatal de vuit milions, que representaven menys de tres mil francs nen/any, mentre que a les escoles franceses les subvencions pel mateix concepte són de prop dels vuit mil francs, La Bressola i Arrels han sobreviscut a base de la cotització dels pares i d'ajuts.

En aquests moments, però, la situació econòmica de les escoles dels gairebé 150 nens que reben ensenyament en català a la Catalunya Nord és més greu que mai. Si es perdés la subvenció estatal, els mitjans propis només permetrien arribar al pròxim mes de novembre.

L'aspiració més immediata és, doncs, començar el nou curs i arribar, almenys, fins a novembre amb prou diners per continuar negociant. En defensa del futur de les escoles catalanes, els diputats **Barate i Farran** i els senadors **Alduy i Malé**, de la Catalunya Nord, han fet gestions amb el Ministeri d'Educació. També n'han fet **Joan Bécat**, de la Federació per la Defensa de la Llengua i la Cultura Catalanes i **Francesc Ferrer**, senador per Girona.

A Barcelona, l'associació d'amics de La Bressola, de la qual és president **Francesc Ferrer** i en són vocals **Albert Vidal, Carles Oriol, Eliseu Climent, Àngel Colom, Enric Larreula, Josep-M. Figueras** i **Josefina Revilla**, també ha iniciat una campanya sota el lema, «L'escola catalana a la Catalunya Nord, en perill». El pla d'acció de la campanya és, a part de buscar recursos econòmics, iniciar una gestió prop dels eurodiputats catalans i bascos per tal que, al Parlament Europeu, es pressioni el govern francès a reconèixer la realitat plurilingüística del seu estat i que ajudi al seu desenvolupament.

L'associació d'amics de La Bressola també ha demanat als electes dels partits polítics catalans —CDC, UDC, ERC, IC, PSC, UPU i PSM—, que signin una carta al ministre francès d'ensenyament, on es mostra la preocupació per l'estatut de la llengua catalana al Nord, jurídicament inexistent, i es demana que el govern francès porti a l'Assemblea Nationale un projecte de llei que reconegui els drets de la llengua catalana i el seu ensenyament normal; la carta també demana que, mentre no existeixi un cos legislatiu que

en reguli l'ús, el govern francès atengui les peticions de La Bressola i Arrels i mantingui i incrementi els ajuts econòmics a l'escola catalana en el «Departament dels Pirineus Orientals».

Altres vies de subvenció podrien arribar del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, que té prevista una partida per a projecció exterior, si bé, de moment, les escoles catalanes del Rosselló no l'han sol·licitada. També hi ha uns acords signats entre la Generalitat de Catalunya, el Consell General dels Pirineus Orientals i el municipi de Perpinyà, un apartat dels quals tracta de la concessió d'ajuts a tots els mitjans que s'ocupin del desenvolupament de la llengua a la Catalunya Nord. En aquest sentit, ara per ara, les escoles són el mitjà més vàlid per a la recuperació lingüística a l'àrea del Rosselló.

El fet més lamentable, però, és que, independentment de l'èxit de totes les gestions, l'ajut estatal a l'ensenyament en català a la Catalunya Nord no depèn del dret dels xiquets a rebre'l —que legalment no hi és—, sinó de l'arbitrària generositat del govern francès.

1

FILMOTECA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

DILLUNS, 31

18.00 h.: ASALTO A LA COMISARIA DEL DISTRITO 13, *John Carpenter*, 1976. USA. V.E.
20.00 h.: SID Y NANCY, *AlexCox*, 1986. Gran Bretanya. V.O.S.E.
22.00 h.: SAN FRANCISCO, *W. W. Van Dyke*, 1936. USA. V.E.

DIMARTS, 1

17.30 h.: HAMMETT, EL HOMBRE DE CHINATOWN, *Wim Wenders*, 1982. USA. V.E.
20.00 h.: PRINCIPIANTES, *Julien Temple*, 1985. Gran Bretanya. V.E.
22.00 h.: ASALTO A LA COMISARIA DEL DISTRITO 13, *John Carpenter*, 1976. USA. V.E.

DIMECRES, 2

18.00 h.: ULTIMO DOMICILIO CONOCIDO, *José Giovanni*, 1970. França-Itàlia. V.O.S.E.
20.00 h.: CAIGA QUIEN CAIGA, *Perry Henzell*, 1972. Jamaica. V.O.S.E.
22.00 h.: PRINCIPIANTES, *Julien Temple*, 1985. Gran Bretanya. V.E.

DIJOUS, 3

18.00 h.: CAIGA QUIEN CAIGA, *Perry Henzell*, 1972. Jamaica. V.O.S.E.
20.00 h.: HAMMETT, EL HOMBRE DE CHINATOWN, *Wim Wenders*, 1982. USA. V.E.
22.00 h.: VIVIR Y MORIR EN LOS ANGELES, *William Friedkin*, 1985. USA. V.E.

DIVENDRES, 4

18.00 h.: VIVIR Y MORIR EN LOS ANGELES, *William Friedkin*, 1985. USA. V.E.
20.00 h.: RUFUFU, *Mario Monicelli*, 1958. Itàlia. V.E.
22.00 h.: CRACKERS, *Louis Malle*, 1983. USA. V.E.

DISSABTE, 5

18.00 h.: BROADWAY DANNY ROSE, *Woody Allen*, 1984. USA. V.O.S.E.
20.00 h.: OPERA PRIMA, *Fernando Trueba*, 1980. Espanya.
22.00 h.: MAX Y LOS CHATARREROS, *Claude Sautet*, 1971. França. V.O.S.E.

DIUMENGE, 6

18.00 h.: RUFUFU, *Mario Monicelli*, 1958. Itàlia. V.E.
20.00 h.: CRACKERS, *Louis Malle*, 1983. USA. V.E.
22.00 h.: BROADWAY DANNY ROSE, *Woody Allen*, 1984. USA. V.O.S.E.

Travessera de Gràcia, 63.
Telèfon 201 29 06

